

ב-31 במאי הולך לקרות, כנראה, דבר שלא קרה אף פעם בניו יורק. 15-10 אלף ישראלים-אמריקאים יתכנסו יחד לאירוע ראשון מסוגו על שפת נהר ההדסון שיציין את יום העצמאות הישראלי. זאת תהיה גם הפגנת כוח שהמסר שלה הוא: יש קהילה ישראלית בניו יורק. האירוע יתקיים בסופו של מצעד האהדה לישראל שמקיימים כאן ארגונים יהודיים מדי שנה בשדרה החמישית של מנהטן.

במרכז האירוע שיתקיים בפיר 94, בו נערכים מדי פעם קונצרטים של זמרים פופולאריים, תכנן הזמרת ריטה. מוקדם יותר תופיע באירוע כוכבת הילדים, רינת גבאי. ובנוסף לריטה ולגבאי, יתקיימו במקום שורה של פעילויות. למשל, אפשר יהיה להסתובב בדגם של שוק מחנה יהודה, לאכול שם חומוס ופלאפל או בדגם אחר שיקרא 'שדרות רוטשילד' בו יהיו בתי קפה. לא הרחק משם אפשר יהיה לבקר ב"חוף הים של תל אביב" עם כיסאות חוף, חסקה ומציל. את הים של תל אביב לא יביאו כמובן לניו יורק, אבל האווירה תהיה הולמת משום שחוף תל אביב יהיה בסמוך לנהר ההדסון. במקום אחר יהיה דגם של הכותל ואם מתחשק לכם תוכלו לתחוב פתקים עם בקשות לקב"ה.

אם תמשיכו, תוכלו לבקר במאהל בדואי ואולי גם יהיו בו גמלים. וכן, תהיה תצוגת אופנה של מעצבים ישראלים. אפשר יהיה גם לשמוע מוסיקת ג'אז שתנוגן על ידי נגנים ישראלים התופסים מקום של כבוד בתחום הזה בניו יורק. בקיצור, הולך להיות כאן שמח.

האירוע מאורגן על ידי האיי.אי.סי. ארגון הישראלים בארצות הברית, גוף חדש יחסית שמנסה לעשות דבר שאיש לא הצליח לעשות בעבר, ליצור קהילה ישראלית של ממש, לטפל באתגרים של הרבה ישראלים החיים כאן ובכלל זה חינוך הדור השני והשלישי, שמירת הגחלת הישראלית וגם תמיכה במדינת ישראל. האירוע עולה הרבה מאד כסף, בסביבות 700 אלף דולר.

השאלה הגדולה בהקשר של האירוע הזה היא האם יצליח הארגון למשוך המוני ישראלים. לדבריה של יהודית פיינשטיין מנהלת הסניף של הארגון בניו יורק, יש באזור ניו יורק כ-200 אלף ישראלים מתוכם 50-70 אלף בני דור שני ושלישי למהגרים ישראלים. הבעיה היא שכלל לא פשוט להביא ישראלים אמריקאים לאירועים "ישראלים" וגם אם האירוע הזה מוגש בכמעט חינם.

אבל משהו משתנה כאן. יותר ויותר ישראלים מרגישים בנוח, בניגוד לעבר, עם הזהות הישראלית שלהם. בשנים האחרונות מצליח למשל עידן רייכל למשוך פעם אחר פעם מאות ואלפים להופעות שלו. בברוקלין יתקיימו השנה כמה אירועים שאמורים להביא יהודים וישראלים לאירועים שונים כאשר במרכז יהיה אירוע בבית הכנסת בית אלוהים שבו יופיעו להקת הדג נחש ומתיסיהו. באפר ווסט סייד יתקיימו בג'יי.סי.סי אירועים שימשכו כנראה מאות וכך ב-92 סטריט וואי בצד המזרחי של מנהטן. אבל איש לא הביא עדיין עשרת אלפים ויותר של ישראלים לאירוע אחד. כך שהאתגר הוא לא פשוט.

לאיי.אי.סי. יש קבלות להצלחה בעניין הזה. בלוס אנג'לס מתקיים אירוע דומה זו השנה הרביעית

בעלות דומה של 700 אלף דולר. בשנה שעברה נכחו באירוע כ-15 אלף איש. השנה צופים שיגיעו כ-20 אלף איש. מחציתם ישראלים ומחציתם השנייה יהודים. אירועים דומים יתקיימו במהלך חודש מאי בערים אחרות כמו מיאמי, לאס וגאס ובוסטון. בסך הכל מקווה הארגון למשוך כ-50 אלף ישראלים אמריקאים ויהודים לאירועים שלו. "האירוע בלוס אנג'לס הוא המודל שלנו", אומר שון אבן חיים יו"ר האי.אי.סי. "אם אתה חושב שהיה קל להביא אנשים לאירועים האלה בלוס אנג'לס אתה טועה. כך שאני לא צופה שהולך להיות קל ופשוט בערים אחרות כמו ניו יורק. אבל אני מאמין שכעבור כמה שנים יגדל מספרם של הישראלים שיגיעו לאירועים בצורה משמעותית".

הכניסה של האי.אי.סי. לנוף הארגונים היהודים מרשימה לנוכח הקשיים שנתקלים בהם ארגונים יהודים וגם בתי כנסת להתחבר לקהל היעד שלהם. מבחינה זאת, ארגון הישראלים עושה משהו בזמן הזה שהוא בהחלט מרשים ובתקופה יחסית כל כך קצרה.

כך למשל, באירוע ההתרמה האחרון של האי.אי.סי. בלוס אנג'לס גוייסו כ-25 מיליון דולר. זהו סכום בהחלט מרשים. יחד עם זאת, כדאי לשים לב מאיפה מגיע הכסף. לדברי שון אבן חיים, יו"ר האי.אי.סי. כ-40 אחוזים מהתרומות מגיעות ממרים ושלדון אדלסון וכ-10-5 אחוזים מהתרומות מגיעות מחיים סבן. אבל, לדבריו, גם ישראלים אמריקאים אחרים נתנו הרבה כסף. הוא נותן רשימה של שמות כמו אדם מילסטון, נתי סיידוף, בני אלדג'ם, מירי ואייזיק שפר ואחרים שנתנו לפעמים גם מאות אלפי דולרים.

יהודית פיינשטיין, במקור מרחובות, הגיעה לארצות הברית ללימודים ביחד עם בעלה טל, איש היי טק ונשארה כאן. אביה עולה מארגנטינה, נשבה במהלך מלחמת יום הכיפורים. השבי היה במרכז חייה. "אתה גדל עם אבא שהיה לו הלם קרב שלא טופל. אחי שירתו כטייסים בחיל האוויר".

בניו יורק היא התחברה לקהילת בית אלוהים בברוקלין וגילתה מהר מאד שהישראלים לא בדיוק מחוברים לקהילה היהודית בארצות הברית. בדיון אחד בו השתתפו יהודים אמריקאים, כמחצית מהמשתתפים אמרו, לתדהמתה, כי אם ישראל תושמד זה לא צריך להזיז הרבה לקהילה היהודית. היא החלה לארגן פעילות לקהילה הישראלית בבית הכנסת, גם כדי לחבר את הישראלים ליהודים האמריקאים. היא עשתה זאת בהצלחה לא מבוטלת. לימים בית הכנסת נקלע למשבר כספי והפעילות נתקלה בקשיים. פיינשטיין החליטה לקבל הצעה לנהל את הפעילות המקומית של האי.אי.סי. שפתח פעילות בניו יורק.

פיינשטיין הייתה גם מהפעילות המרכזיות של המועצה המקומית ארגון אחר שקם בניו יורק, בראשותו של עו"ד ארן הימן, שהקדים את האי.אי.סי. ומטרתו לארגן את הישראלים בעיר ולעסוק בין השאר בפעילות חינוך ותרבות. די מהר אפשר היה להבחין בחיכוכים בין המועצה המקומית לאי.אי.סי. שמקורו בלוס אנג'לס. אחרי כל כך הרבה שנים של פעילות כמעט אפסית במגזר הישראלי-אמריקאי, לפתע פתאום צצו שני ארגונים המתחרים על ליבו של הישראלי הניו יורקי. פיינשטיין חצתה את הקווים לכיוון ארגון האי.אי.סי. יחד עם זאת היא זוכה להערכה בקרב חברים במועצה המקומית דבר שהביא גם למידה של שיתוף פעולה בין שני הארגונים.

כאמור, לאיי.אי.סי. יש הרבה כסף בעוד המועצה המקומית מתקשה לגייס כספים. אין פלא שהאיי.אי.סי. יכול להרשות לעצמו לתמוך בהרבה מאד פעילויות ולהראות נוכחות מרשימה. הסניף הניו יורקי מקבל כמו כל סניף של הארגון כ-400 אלף דולר לשנה. יחד עם זאת, התקציב לאירוע יום העצמאות בסך 700 אלף דולר הוא בנוסף לתקציב הרגיל של הארגון.

אפילו ארן היימן, עורך דין במקצועו, העומד בראש המועצה המקומית ניו יורק מדבר בצורה חיובית על הפעילות של הארגון המתחרה. "יש להם המון אירועים נפלאים, הם עושים עבודה חשובה עם ילדים, הם מממנים פעילויות של ארגונים אחרים. הם תומכים ב"דור חדש", ארגון שמנסה לקרב יהודים אמריקאים צעירים וישראלים, הם תומכים בשבט הצופים, הם תומכים בפעילות בקמפוסים. גם האירוע המתוכנן ליום העצמאות הוא מבורך. הקהילה הישראלית כאן משוועת לפעילות מהסוג הזה ועכשיו יש כסף לממן את הפעילות הזאת".

ובכל זאת, משהו מפריע להימן. "מפריע לי שהקהילה בלוס אנג'לס וכסף מלאס וגאס צריכים לממן את הפעילות בניו יורק. היה טוב יותר וטבעי יותר אם הניו יורקרים הישראלים היו תורמים בעבור הפעילות של הקהילה שלהם. הניו יורקרים הישראלים שהם לא פחות אמידים מהישראלים בלוס אנג'לס עדיין מתקשים לתת צ'קים. אז נכון, גם בניו יורק יש היום ישראלים, יותר מתמיד, שתומכים בפעילות למען ישראלים, אבל הייתי רוצה ומצפה שהיקף התרומות יהיה הרבה יותר גדול. אין שום סיבה שהכסף הזה לפעילות של ישראלים בניו יורק לא יבוא מניו יורק".

יחד עם זאת, בקרב ישראלים מהצד המרכזי-שמאלי של המפה יש חשדנות כלפי הארגון הזוכה לתמיכה כל כך נרחבת מצדו של שלדון אדלסון הנחשב לתורם החשוב היום של המפלגה הרפובליקנית והימין בישראל. החשש בקרב חוגי המרכז והשמאל הישראלים כאן הוא שייעשה ניסיון להשתמש באיי.אי.סי. לקדם את הדעות שמייצג אדלסון.

בזמן הקרוב אמור להיפתח סניף שביעי של האיי.אי.סי. והפעם בבירה וושינגטון. זה לא יהיה רק סניף שישירת את צרכיהם של הישראלים המתגוררים בעיר אלא גם יעסוק בפעילות שדולה בווישינגטון כלפי המוסדות האמריקאים. יש התוהים האם הולך לקום כאן לובי יהודי-ישראלי שלישי, ימני יותר בנוסף לאיפא"ק וג'יי סטריט המתחרים זה בזה. "עם הכסף שיש להם", אומר פעיל ישראלי, "בהחלט אפשרי להקים ארגון לובי שלישי חזק".

שון אבן חיים, יו"ר האיי.אי.סי., אומר שהחששות האלה מופרזים. "ראשית אנחנו לא ארגון פוליטי. אנחנו גם אנחנו לא ארגון שדולה. יחד עם זאת, כל ארגון משמעותי יש לו נציגות בווישינגטון, הוא פועל מול הממשל והקונגרס שם. כמו כל ארגון, אנחנו נמצאים בקשר עם מוסדות עירוניים וממשלתיים כדי לקדם את האינטרסים שלנו. גם לנו יש עניינים שאנחנו רוצים לקדם. מבחינה זו נעשה פעילות לובי אבל זה לא היעד המרכזי שלנו. בינתיים, אין לנו אף אחד בווישינגטון שעושה את העבודה הזאת. למשל, אנחנו רוצים לפעול נגד החרם נגד מוצרים ישראליים, אנחנו רוצים לחזק את הקשר בין ישראל לבין ארצות הברית, ויש עוד הרבה מה לעשות בעניין הזה".

אתה ודאי מודע לכך שיש חשש בחוגים מסוימים מהשפעה של שלדון אדלסון על הכיוון הפוליטי

אבן חיים: "בני הזוג אדלסון הם גם התומכים המרכזיים היום של פרויקט תגלית ואף אחד לא טוען שהם מנצלים את הארגון לקדם את האג'נדה הפוליטית שלהם. אף אחד גם לא תוקף את תגלית בגלל זה. כך זה גם במקרה שלנו. הם תומכים בפעילות למען הישראלים בארצות הברית. אסור לשכוח שאלדסון הוא התומך המרכזי שלנו אבל חיים סבן, שהוא תומך במפלגה הדמוקרטית, נתן לנו סכום של שבע ספרות. יש לנו תומכים מכל מגוון קשת הדעות הפוליטית. אז אני מודע לכך שינסו לנגח אותנו אבל המציאות היא אחרת. אני גאה בכך ששלדון אדלסון וחיים סבן יושבים ביחד ליד שולחן אחד אצלנו וזה רק מראה שאלה שמבקרים אותנו פשוט לא צודקים".